

DVAJSET I TRI

Mima pristigna s drezina.

Bila izpusnala motrisata ot K., zatova nabyrzo svalila mestnite zheleznichari, koito ja prehvyrlili s drezina, izpolzvana za sluzheben obhod na linijata. Pristigna kato kralica na JUgoslavskite zheleznici, mahajki ni ot daleche s ryka.

I eto ni, sega vsichki sme tuk. Stoim na poljanata pred gara Lipnica, dokato prez otvorenata vrata bylva vonja na muhyl ot gnilite hrizantemi, ocvetenata hartija i voshtenicite, koito vseki chas bivat podrjazvani ot edna sbrychkana starica. Primizhavame ot aprilskoto slynce sred zheleznichari i seljani. Bjahme pristignali sys sutreshnija vlak ot Belgrad, kato dovljakohme ogromen venec, na chijato lenta pisheshe zaupokojno sys zlatni bukvi: NA ALE - PRIJATELITE. Dlanite mi oshte sa prezhuleni ot telta, s kojato bjaha vyrzani za klonite zhylyto-vosychnite cvetja.

Dojdoha Dule, Komnen, Stevo Dzhunglash, Iko Sindarela, Beban, Bagi Droplja, Kvarni Riki, Vojo Kamenac, Ljubo Duh, Migo i oshte njakoi, koito ne poznavam. Motajat se po perona i poljanata zad kyshtata sys smutenite si macki.

Kachih se na sajvanta, za da ostana za malko sam. Gledajki otvisoko tezi hitri gradski momcheta i licemernite im namazani bestii, mi se struva, kato che li njakoj e vdignal ogromen kamyk ot vlazhnata zemja i pod nego sa se razpylzeli cherni bubolechki. Okazali se taka neochakvano na chist vyzduh, snovat kato muhi bez glava okolo lipnishkata gara,

nadnichat v kancelarijata na nachalnik-garata. Njakoi sa veche vytre i s ryce v dzhobovete stojat syvsem bezrazlichni i gledat kak traka dopotopnijat morzov aparat. Drugi sa na poljanata s momichetata si. Pushat i si byrborjat. Okolo tjah e onova, koeto obiknoveno se naricha "priroda" i zatova te ne mogat da se otpusnat napylna. Nesigurni sa bez svoite ulichni ygli, kydeto kibichat s dni, cheshejki gyrba si o stenata. Vse oshte se chudjat kakyv tip dyrzhanie da izpuntirat tuk, sred tezi hora s edri lapi, oblecheni s cherni kostjumi i beli rizi, zakopchani dogore. JAvno, te govorjat na dva razlichni ezika! Dushat se s podozrenie.

Ot vreme na vreme izliza bashtata na Ale s chervena shapka na nachalnik-gara i propuska po njakoj rjadyk zabluden tovaren vlak, natovaren s trupi i sgurija. Liceto mu e podpuhnalo ot sylzi i piene. Bezdelnicite togava se obljugat na parapeta na perona i brojat vagonite.

Seljanite se spuskat ot hylma. Vyrvjat po pytechkata, nadolu po nasipa, a oficialnite im pogrebalni kostjumi veche sa posiveli ot prah. Ot gorata izlizat zheni v cherno. Pred sebe si te nosjat golemi torti i pandishpani. ZHeleznicharite pristigat s velosipedi. Obljugat s bogogovenie starite razdrynkani "triumfi" o zhyltata stena na garata, sled koeto se celuvat v usta s rodninite i kumovete. Manshetite na pantalonite im sa zashtipani s dyrveni shtipki za prane, za da ne se zapletat vyv verigata na koleloto.

Ot kuhnjata dolita drynchene na sydove, smeseno s zhenska gylchava. Mirisyt na ljuljaka, kojto skoro e cyfnal, se smesva s tezhkata mirizma na pecheni kokoshki, polivani ot zhenite sys sos.

Okolo kovchega na Ale klechat pijani starici. S bezzybite si venci myrморjzat molitvi. Sedjah izvestno vreme s tjah, vtrenchen, bez da izpitvam neshto, vyv vosychno bledoto lice na Ale. Tymni violetovi ezici, sledi ot plamycite, mu stigat chak do

pod bradata. Po njakakvo chudo liceto mu e chisto! Kogato go celunah, usetih pod usnrite si myrtva kozha i stranna vonja. Stresna me promjanata na kosata mu! Ne beshe veche zlatista i gyvkava, a suha i na klechki, kato ot pepel. Naistina, ne izpitvam nishto kym tozi trup, osven ogromno bezrazlichie, koeto me e obzelo celija.

Staricite shepneshkom si predavaha edna na druga koj bil doshyl na pogrebenieto. Njakoi hora, kaktto uznah, za pryv pyt v tozi den si podali ryka, sled dylgogodishno skarvane.

Nervira me tozi koktejl na zemedelci, na kojto se mljaska, cyka, popijva, bybri za izgledite za rekoltata i za torovete, kydeto vseki debne vsekigo, kydeto se brojat hapkite i se zabeljazva koj s kogo e... No koktejlite, izglezhda, sa neobhodimi vyv vsichki sredi! Ale sjakash izobshto ne e vazhen. Toj e samo dobyr povod vsichki da se syberat na edno mjesto. Blagodarenie na nego tuk shte se skljudhat izgodni sdelki; shte se uredi prevoza na ugoeni svine ili pyk na neshto podobno, tuk shte se ugovarjat i utochnjavat venchavkite na nechii dyshteri, debelanki s posineli ryce. I vsichko tochno se znae, vseki tuk ima svoja rolja: zheni, koito gotvjat, i drugi, koito servirat, i tretii, koito mijat chashite, i onezi, koito uteshavat, i starite kukumjavki, koito kypjat myrtveca i podrjazvat sveshtite. Posledni na tozi svjat sa videli Ale gol snoshti, kogato sa go kypali. I vsichko tova se izvyrshva s polushepot, mylcheshkom, po njakakyv samo na tjah izvesten taen ritual. Strashno e tova, che Ale nikoga ne im e prinadlezhal, che napravo ot nebeto e padnal na njakakva si stranichna zhelezopytna gara - smeshno e, che tam, v Belgrad, nikoga ne sa go imali za svoj. Kyde togava mu e bilo mjestoto? V kinoto? Mozhe bi. Kinoto e ubezhishte za vsichki onezi, koito njamat roden kyt.

- Hej, povozi me malko, a? - vika me Mima. Liceto j e skrito ot ogromni tymni ochila. Izbrah edin tezhyk "puch" s

debeli gumi i pomognah na Mima da se kachi na ramkata na velosipeda. Podkarah ja po nasipa. Kosata j vleze v nozdrite mi.

Znachi tova bilo latifundijata na Ale! Tezi polja, тази malka tymno-zhylyta gara v dolinata, zaobikolena sys sinkav venec ot hylmove. Tezi kosheri zad garata i konete, koito pasat spokojno kraj linijata. Tezi relsi, po koito se e uchel da hodi, bez da pada, pazejki ravnovesie s razpereni ryce. Ottuk, znachi, e doshyl sred nas, puntjorite.

Mima, ochevidno, ne poznavava smyrтта. Tja, izglezhda, nishto ne osyznava. Njama i pomen ot shok, a sjakash e jadosana, che vsichko se e sluchilo tochno taka. Sjakash sa j izneverili. Predali! Po-tochno, Mima e razocharovana, che Ale ne se zadyrzha v centyra na sybitijata tochno togava, kogato ne na shega ni provyrva. Taka propadna oshte edin nein opit da se prehvyrli otvyd zavesata. Vmesto da specheli "Oskar" v Los Andzheliz, Ale ja domykna v njakakva si Lipnica i sega tja e dalech ot nachaloto, kakvato e bila predi vitrinata na "Nov dom" na Knez Mihajlova.

- Obiva mi... - kazva mi i zatova ja premestvam otzad, na bagazhnika. Mima me e hvanala okolo krysta, dokato kolelata zhuzhat po tjasnata utypkana pytechka, kojato njakoj e posipal s prah ot vyglishta. Prijatno e da se useshta pod kormiloto skycashtite gumi.

Napravivhme edin goljam kryg okolo dolinata i vkarahme velosipeda otново v dvora na garata.

- Dojdoha ti prijatelite, Aleksandre, chedo moe... - zanarezhdaha majkata na Ale, edra, natezhala zhena s bjala kosa. - Dojdoha da te vidjat, mili sine!

Gledame kato vinovnici nosovete na obuvkite si, dokato tja izrezhdaha koj e doshyl. Pridyrzhat ja dve profesionalni oplakvachki v cherno. Mezhdue dve opjavaniya, majkata na Ale sys strog shepot izdava zapovedi da se iznese rakija, da se

spusne kasa s bira v kladeneca, objasnjava, che chashite za vino sa na bjufeta, a sled tova otново navezhda glava i se vajka za myrtvija si sin. Horata na dvora togava v sumatoha prekysvat razgovorite si i vikat: "Otvedete ja da si legne, ima slabo syrce..."

Potnite zheni kato obezumeli podskachat okolo pechkata v kuhnjata. Malko sa si pijnali, ta licata im sa se zachervili ot birata i ot zhegata do nasvjatkanite plochi. V ochite na staricite - lakomija: kolko dylgo ne sa vizhdali takiva golemi planini meso i torti?

Selski devojki raznasjat podnosi, pretovareni ot piene i skromno svezhdat pogled pred gradskite konteta, koito gi izmervat otdolu dogore s usmivka.

Gradskite macki, estestveno, sa prevyzhodni: "Ah, dushichke, shte bydesh li tyj dobra da donesesh edna gazirana voda? Ne trjabva zaradi tova da hodish chak tam... Donesi ja kato se vryshtash. Mnogo si sladka..."

Za g-n Zdenko Pavlichek iznesoha na dvora pleten shezlong. Horata uchudeni gledaha tova napudreno starche v rairan blejzer s dva reda kopcheta, koeto govoreshe s piskliv glas. G-n Pavlichek razpitva za zemedeliето i selskite obichai, izpuskajki ot vreme na vreme po edno: "Mnooooooogo interrrrrrresno!"

"S kakvi hora e zhiveel sinyt na nachalnik-garata!" - chudjat se selskite starci, gledajki podozritelno noshtnite ptici i momichetata, koito ne vadjat cigarite ot ustata si. - "Dokato ne go vyrnaha myrtyv v Lipnica, otkydeto za neshtastie, ne e trjabvalo da trygva nanikyde!"

"Mili sinko, Aleksandre, chedo moe!"

Tri popa slizat ot velosipedite. Klisarite im svaljat shtipkite, s koito sa zakachili kraishtata na rasata si. Navlichat

im zlatni odezhdi i, razmahvajki kandila, te trygvat nachelo na procesijata kym selskite grobishta.

"Gospodi, pomiluj, Gospodi, pomilujsja..."

Toplijat proleten vjatyр ni zamajva. April iznikva ot zemjata, kojato izpuska para. Krachim po selskija pyt sred oblak prah.

"Gospodi, pomilujsja..."

Pokraj pytja, otljavo i otdjasno, ni gledat uchudeno spynati kone.

"Fire!" - povtarjam v sebe si.

"Gospodi, pomiluj..."

"Fire! Fire!"

"Gospodi, pomilujsja greshnago raba Aleksandra..."

"Fire! Fire! Fire!"

I taka, naj-posle stignahme do kraja na pytja, do prjasno izkopaniya trap v zemjata. Majkata na Ale se otkubva i se hvyrlja vyrhu kovchega.

- Ne-e-e-e-e-e...

Nachalnik-garata podsmyrcha v kyrpa, a bronzovite mu kopcheta blestjat na slynceto. Nabljudavam Miminija profil. Bozhe, kak mrazja тази вечна систеязателка, тази пунтjорка! Tja e vinovna za vsichko!

Az i Kvarni Riki gavrytvame dve selski kratuni i se hvashtame za lopatite. Sami shte zakopaem nashija drugar. Tretata lopata vze Komnen. Tezhkite buci zhylta pryst zabarabaniha po kovchega. Znachi, tova e poslednijat, naj-vazhen zvuk na sveta! Poglednah mezhdu dva zamaha s lopatata: dve vlazhni brazdi si probivaha pyt prez razmazanata pudra po liceto na g-n Zdenko Pavlichek.

Ale ostana dolu, pod vsichko.

Izvednyzh vsichki pochuvstvahme njakakvo oblekchenie. Onja mlad myrtvec ni pritiskashe dotogava, dokato ne go zakopahme. Horata zapochvat da govorjat po-visoko za vremeto i lozjata, zhenite veche se kikota, skrivajki po selski s dlani loshite si zybi. Rodninite edin po edin se razotivaha, a gradskite mladezhi jahnaha svoite *vespi* i gyrmejki s friziranite si motori, izcheznaha prez poletu s mackite zad sebe si.

- Kyde shte vyrvite? - spira ni nafirkanijat nachalnik-gara. - Ima mesta za noshtuvane...

Onezi, koito ostanaha tazi nosht v Lipnica, a te bjaha nad dvajset, prekaraha dobre. Sjakash gi beshe obhvanalo edno naludnichavo nastroenie pred vida na smyrтта. Eto, pak ja nadhitriha, nishto, che esenes sa bili smyrтно bolni, che veche sa im palili sveshti i sa govoreli, che d-r Isidor Papo samo bil gi otvoril i sled tova otново si gi zashil i gi izpratil v kyshti da si umrat. Po djavolite! - Eto, edin mnogo po-mlad kandidat za onja svjat zamina predi tjah, a te, slava bogu, oshte sa zhivi i oshte sa tuk, oshte dyvchat, oshte sa gore, dokato toj lezhi po glinata!

Natezhal ot bjalo kokoshe meso i vino, nadniknah v kuhnjata. G-n Pavlichek tykmo izpylnjavashe trika s kyrpata i jajceto, koeto izchezva!

Tovarnite vlakove bjaha vse po-redki i po-redki, skoro ni edna kompozicija njama da narushi tishinata na lipnishkata gara. Samo starijat morzov aparat, osveten ot myzhdukashta lampa, ne prestavashe da si chuka tovari i broj na vagoni v kancelarijata na nachalnik-garata.

I dokato majkata na Ale ni vodi nagore po stylbite na kyshtata, za da ni pokazhe tavanskata staja, v kojato shtjahme da prenoshtuvame, ot dolu, otkym suterena, se vdigashe pijanska vrjava na myzhe i zheni okolo zaupokojnata trapeza.

Prez otvorenija prozorec na detskata staja na Ale, pod strjahata, april sviri v zhicite na strelkite s noshtnija vjaty -

metalnite shumove na zheleznija pyt... Grubite charshafi lyhat svezhestta na bosilek i kolosano.

V tymninata bleshtukat evtinite sportni kupi, koito Ale spechelval kato gimnazist v svojata ljubima disciplina: bjagane na sto i deset metra s prepjatstvija. Tuk sa i chitankite, i negovite detski knigi, dve podvyrzani godishnini ot "Politikin zabavnik", smachkanijat na mekica "Ajvynhou"...

Mima se vslushva do prozoreca vyv voja na selskite kucheta.

Raztyrsva me konvulsivno hlipane, koeto izvira njakyde otyvtre, dylboko i neuteshimo, v тази staja, v kojato Ale-momcheto e krojalo planove kak da zavladee Belgrad i vsichki onezi neshta, za koito e slushal po staroto radio *kosmaj II* v kuhnjata na bjufeta. Tichal e kym tjah, preskachal e prez prepjatstvijata, zhelaejki pryv da stigne do celta, bjagal e na dylgi krossove prez poletoto, usamoten sys svoja taen stremezh, slushajki kak neprekysnato go sledva tropota na onezi, koito sa se opitvali da go stignat - kolkoto se mozhe po-dalech ot tjah, po-daleche.

Struva mi se, che shte umra ot otchajanie na тази zatyntena gara, v тази nosht, kojato prikryva sys svoeto ravnodushie nas, ostanalite zhivi. Mislja za Ale - bezumen fakel, kojto sega ugasen lezhi pod ocvetena hartija i glina, sam-samichyk, sam, sam, sam, sam, sam, sam, sam, za Ale, kojto umrja zaradi dylg ot trijset i chetiri hiljadi, zaradi parite, s koito sme kupovali cigari, plashtali bileti za Kinotekata, kafeto-pomija i sybotnija "NIN" sys syblaznitelnija "Izbor iz sveta", - drebni malki udovolstvija, koito drugi poluchavat beznakazano, bez da misljat za tjahnata stojnost, dokato nie kopneehme kato pseta v edna mizerna strana, kojato ne mozheshe da ni gi predlozhi; mislja za Ale, moja prijatel, kogoto i Mima, i az zarjazahme sred filmovite leshojadi i bjasnata im alchnost da lapat vsichko,

sreshtnato na pytja, vsichko da pogubvat, da zamyrsvjavat, da unishtozhavat; mislja za Ale sred falshivite steni na Sijdyr Veli, za Ale, kojto poe sam-samichyk da ni izvadi ot lajnata, mislja za onja moment, kogato bratyt na pijanija pirotehnik e zapalil klechkata kibrit i go blysnal da ticha kym Frenk Sajmyns i kym vsichki onezi brodjagi, i go vizhdam kak bjaga graciozno, kato profesionalist na sto i deset metra, vizhdam go, makar che ne sym prisystval, vizhdam go kak sam plashta globata za vsichki nas, za puntjorskija ni zhivot na shiroka noga, vizhdam go kak ni tyrsi s pogled v zida ot chuzhdi, nepoznati lica, koito ne znajat dori kak mu e imeto, nito otkyde e doshyl, nito kakvo iska, a nie togava koj znae kyde sme bili, dokato Ale gori - zarjazahme go, napusnahme go, ostavihme go sam da se spasjava ot ogninja, malki smradlivi mizernici, koito ne go zasluzhavaha, a sega mu kradem i edinstvenoto ostanalo neshto - negovata detska staja, skvernim negovata dolina, kydeto vsichki sa go poznavali i obichali, kydeto e bil svoj sred svoi; nie, smradlivi plyhove, izpylveli ot gradskite dupki!

Mima pie sylzite mi.

I ne znam otkyde, i ne znam kak, izvednyzh mi e toplo; useshtam tazovite j kosti vyrhu svoite, nejnite bedra, nejnija stomah, nejnite rebra, onezi syshtite rebra, koito ima i nejnata "Pjana", toplija hrast mezhdru krakata j i goreshtite j prysti, koito mi pomagat da vljaza: obryshtam ja po gryb, hapem edin na drug ushite si, nejniyat ezik e v uhoto mi, iskam da ja razcepja, da ja razkysam, da ja razdera, da ja razpileja: hlyzgavi sme ot pot i sylzi, lepkavi i, naj-posle spoeni, naj-posle edno cjalo! Znachi, tova bilo, mislja, lyzhat, kogato kazvat, che boljalo, tova e neshto otchajano i pareshto i mirishe na onazi razkopana glina, na onazi jama, izdylbana i vrjazana v zemjata, ot kojato lyha april. V Mima sym. Ostanali sme samo nie dvamata na sveta i nie se shibame, shibame, shibame, shibame, shibame, ah,

shibame, nie se chukame, chukame, chukame, chukame, stenem kato myrshavi svine, tyrsejki v naj-tajnite i naj-dylboki kytcheta na Mima, Ale - negovata posledna zemna sleda...

- SHibaj me shibaj me shibaj me - skimti Mima - az sym ebachka oh kakva sym ebachka kazhi kakva ebachka sym shibam li se dobre kazhi kak se shibam shibaj me shibaj me shibaj me shibaj me oshte po dylboko me shibaj kato zhitvotno me shibaj stigash mi do gyrloto oshte oshte oshte po-dylboko vkaraj mi go do dupka zalej me mili ebi me ebi me sega a-a-a-a...

Kazah li vi veche? Togava, v detskata staichka na Ale, na tavana na gara Lipnica, sred pocinkovani kupi i komiksi, tochno pod abiturientskata fotografija na Ale s vzeta na zaem papionka, shibah za pryv pyt v zhivota si.